یادداشت

در دفاع از حق مردم بر شهر، در دفاع از حذف رانت

بهاره آروین

■ هدف اصلی طرح جدید ترافیک در تهران، حذف رانتی است که عده‌ای محدود در سی‌وچند سال گذشته برای ورود اتحادی با خودروی شخصی به مناطق مرکزی شهر در اختیار داشته‌اند، سهمیه‌های متعددی که در طول این سال‌ها بر تعداد دارنده‌اش افزوده شده و در عمل بدون هیچ ضابطه و قاعده شفاف و مشخصی در اختیار عده‌ای محدود قرار می‌گرفته است. درواقع، در وضعیت فعلی طرح ترافیک، ورود با خودروی شخصی به محدوده طرح ترافیک، برای عموم شهروندان ممنوع است مگر کسانی که به دلایلی مجوز ورود به محدوده طرح را در قبال پرداخت مبلغ اندکی دارا هستند. شهروندان عادی درصورتی که ورود با خودروی شخصی به محدوده طرح ترافیک برای‌شان ضرورت داشته باشد می‌توانند مجوزهای روزانه ورود به طرح را به مبلغ ۴۰ هزار تومان خریداری کنند، این هزینه به حدی است که تعداد کسی از شهروندان از این مجوزها استفاده می‌کنند و بنابر داده‌های موجود در معاونت حمل و نقل و ترافیک شهرداری تهران، از سهمیه ۲۰ هزار مجوز روزانه به طور متوسط روزانه حدود ۱۸ هزار مجوز خریداری می‌شود و ۲ هزار مجوز باقیمانده از سهمیه مجوزهای روزانه خریداری ندارد.

■ رانت بالای وضعیت فعلی اجرای محدوده طرح ترافیک وقتی آشکار می‌شود که بدانیم عده محدودی که برای ورود به محدوده طرح ترافیک دارای مجوز هستند، بنابر نرخ سال‌های گذشته، به طور متوسط برای هر روز صرفا حدود ۴ هزار تومان پرداخت می‌کنند، یعنی یک دهم هزینه‌ای که یک شهروند معمولی برای خرید مجوز روزانه طرح ترافیک مجبور به پرداخت آن است. این درحالی است که دارندگان سهمیه اغلب از قشر برخوردار جامعه هستند که به واسطه شغل و مقام و سمت‌شان از چنین سهمیه ومجوزی برخوردار شده‌اند و در عین حال کمترین هزینه را برای ایجاد ترافیک و آلودگی در محدوده مرکزی شهر می‌پردازند. واقعا کدام منطق جز رانت حاصل از قدرت می‌تواند توجیه‌گر وضعیتی باشد که شهروند یک‌لاقبا روزانه ۴۰ هزار تومان برای ورود به محدوده طرح ترافیک بپردازد و وزیر و وکیل مملکت یک دهم این مقدار پرداخت کند؟ طرح ترافیک جدید درصدد است با یکسان‌سازی میزان پرداخت برای همه، به چنین رانت و بی‌عدالتی آشکاری پایان دهد و زیر پس دست کم وزیر و وکیل مملکت هم بابت ترافیک و آلودگی که در تهران، حذف رانتی است که عده‌ای محدود در سی‌وچند سال گذشته برای ورود اتحادی با خودروی شخصی به مناطق مرکزی شهر در اختیار داشته‌اند، سهمیه‌های متعددی که در طول این سال‌ها بر تعداد دارنده‌اش افزوده شده و در عمل بدون هیچ ضابطه و قاعده شفاف و مشخصی در اختیار عده‌ای محدود قرار می‌گرفته است. درواقع، در وضعیت فعلی طرح ترافیک، ورود با خودروی شخصی به محدوده طرح ترافیک، برای عموم شهروندان ممنوع است مگر کسانی که به دلایلی مجوز ورود به محدوده طرح را در قبال پرداخت مبلغ اندکی دارا هستند. شهروندان عادی درصورتی که ورود با خودروی شخصی به محدوده طرح ترافیک برای‌شان ضرورت داشته باشد می‌توانند مجوزهای روزانه ورود به طرح را به مبلغ ۴۰ هزار تومان خریداری کنند، این هزینه به حدی است که تعداد کسی از شهروندان از این مجوزها استفاده می‌کنند و بنابر داده‌های موجود در معاونت حمل و نقل و ترافیک شهرداری تهران، از سهمیه ۲۰ هزار مجوز روزانه به طور متوسط روزانه حدود ۱۸ هزار مجوز خریداری می‌شود و ۲ هزار مجوز باقیمانده از سهمیه مجوزهای روزانه خریداری ندارد.

■ رانت بالای وضعیت فعلی اجرای محدوده طرح ترافیک وقتی آشکار می‌شود که بدانیم عده محدودی که برای ورود به محدوده طرح ترافیک دارای مجوز هستند، بنابر نرخ سال‌های گذشته، به طور متوسط برای هر روز صرفا حدود ۴ هزار تومان پرداخت می‌کنند، یعنی یک دهم هزینه‌ای که یک شهروند معمولی برای خرید مجوز روزانه طرح ترافیک مجبور به پرداخت آن است. این درحالی است که دارندگان سهمیه اغلب از قشر برخوردار جامعه هستند که به واسطه شغل و مقام و سمت‌شان از چنین سهمیه ومجوزی برخوردار شده‌اند و در عین حال کمترین هزینه را برای ایجاد ترافیک و آلودگی در محدوده مرکزی شهر می‌پردازند. واقعا کدام منطق جز رانت حاصل از قدرت می‌تواند توجیه‌گر وضعیتی باشد که شهروند یک‌لاقبا روزانه ۴۰ هزار تومان برای ورود به محدوده